

श्री विठ्ठल

४ (उपासनाशास्त्र आणि पंढरपूर माहात्म्य)

अनुक्रमणिका

(काही वैशिष्ट्यपूर्ण सूत्रे ‘*’ या चिन्हाने दर्शवली आहेत.)

॥ परात्पर गुरु डॉ. जयंत आठवले यांचा संक्षिप्त परिचय	६
॥ आध्यात्मिक परिभाषेतील प्रस्तावना !	७
॥ मनोगत	९
१. व्युत्पत्ती आणि अर्थ	११
२. ‘विठ्ठल’ याचे दुसरे नाव : पांडुरंग	११
३. इतिहास	१३
४. वैशिष्ट्ये आणि कार्ये	१४
* भक्तांचा पुत्रवत सांभाळ करणे	१५
* भक्तांना साधनेत पुढे नेणे	१६
५. परिवार	१७
६. मूर्तीविज्ञान	१७

श्री विठ्ठल	५
* पंढरपूर येथील विठ्ठलमूर्तीची सूक्ष्म दृष्टीला दिसलेली वैशिष्ट्ये अन् त्यांचे महत्त्व	१८
७. पंढरपूरची काही वैशिष्ट्ये अन् तेथील काही स्थानांचे सूक्ष्म ज्ञानाविषयीचे परीक्षण	३०
* चंद्रभागा * लोहतीर्थ	३१
८. उपासना आणि ती करण्यामागील शास्त्र	३३
* श्री विठ्ठलाला बुक्का का लावतात ?	३६
* श्री विठ्ठलाला गोपीचंदन का लावतात आणि तुळस का वहातात ?	३७
* श्री विठ्ठलाच्या उपासनेत टाळ-मृदुंगांचा गजर करण्याचे महत्त्व	३९
* श्री विठ्ठलाला करायच्या काही प्रार्थना	४५
९. वारकरी (भागवत) संप्रदाय	४६
१०. भक्तांनो, विठ्ठलाची अधिक कृपा होण्यासाठी व्यष्टीसह समष्टी साधनाही करा !	५१

मनोगत

सुंदर ते ध्यान उभे विटेवरी । अठ्ठावीस युगे विटेवर उभा असलेला पंढरीचा विठुराया म्हणजे अवघ्या महाराष्ट्राचे आराध्यदैवत ! विठ्ठलमहिमा केवळ आठवला, तरी भाविकांच्या हृदयात भक्तीची नवी पालवी फुटते. 'माऊली तू, माऊली जगाची', असा विठ्ठलमहिमा आळवत लक्षावधी वारकरी प्रतिवर्षी वारीला जातात आणि परत आल्यावर स्वतःपुरतीच नव्हे, तर परिसरातही विठ्ठलाची उपासना उत्साहाने चालू करतात. विठ्ठलभक्तांना विठ्ठलाच्या उपासनेमागील शास्त्र समजले, तर त्यांची भक्ती द्विगुणित होईल. यासाठीच या लघुग्रंथात ते दिले आहे. ज्या मूर्तीच्या दर्शनाने संतांचेही ध्यान लागले, अशा विठ्ठलमूर्तीची सूक्ष्म दृष्टीला दिसलेली वैशिष्ट्ये, मूर्तीचे आध्यात्मिक महत्त्व, तसेच पुंडलिकाचे देऊळ, संत नामदेवांचे जन्मस्थान आदी स्थानांचे सूक्ष्म ज्ञानाविषयीचे परीक्षण, ही या ग्रंथाची अनमोल वैशिष्ट्ये आहेत.

'दया तिचे नांव । भूतांचे पाळण । आणिक निर्दळण । कंटकांचे ॥', असा उपदेश संत तुकाराम महाराजांनीच केला

卐

आहे. अधर्मियांविरुद्ध उभे ठाकून धर्मरक्षण करणे, हीसुद्धा विठ्ठलाची काळानुसार आवश्यक अशी भक्तीच आहे. वारकरी बंधूप्रमाणे सर्व विठ्ठलभक्त धर्मरक्षणाचे कर्तव्य कसे बजावू शकतात, हेही या लघुग्रंथात सांगितले आहे.

या लघुग्रंथातील ज्ञानामृताचे प्राशन करून भाविकांकडून श्री विठ्ठलाची उपासना अधिक भक्तीभावाने घडो, ही श्री गुरुचरणी प्रार्थना ! – संकलक

卐

श्री विठ्ठलावरील श्रद्धा दृढ करणारा सनातनचा ग्रंथ !

पंढरीचा पहिला वारकरी (पांडुरंग)

पांडुरंग हा पंढरीला जाणारा 'प्रथम वारकरी' आहे. पांडुरंग 'भक्त (शिष्य) कसा असावा?' पंढरपूर, पांडुरंग, भक्त्तशिरोमणी पुंडलिकाचे महात्म्य, वारी अन् वारकरी यांचे आध्यात्मिक स्वरूपाचे वर्णन ग्रंथात केलेले आहे.

